

17. 't Valt moeilijk veel hoofden onder één kaproen te brengen.
Veel hoofden, veel zinnen.
(De kaproen was een hoofddeksel, een kap, die hoofd en hals bedekte en door mannen en vrouwen werd gedragen; dat mode-artikel, in de 14 eeuw algemeen in zwang gekomen, heeft zich zeer lang gehandhaafd.)
18. Waar ge zelf niet komt, daar wordt u 't hoofd niet gewassen.
Het is best, dat wij zelf onze zaken doen.
z. b. : 107, 108, 2357, 2909, 3177.
19. Wie 't hoofd te beurt gevallen is, die schere de baard.
Men moet zich schikken naar de omstandigheden waarin men verkeert.
z. b. : 60.
20. Wie voorwaarts wil, steekt het hoofd in de wind.
Wie vooruit wil komen in de wereld, mag niet opzien tegen moeite en moet volhardend werken.
21. Zo het hoofd, zo de hoed.
Stel uw tering naar uw nering.
z. b. : 58, 180, 938, 1098, 2088-2091.
22. Zoveel hoofden, zoveel zinnen.
Hoe meer mensen, hoe meer verschil van mening.
z. b. : 56.
23. Wie boter op zijn hoofd heeft, ga niet in de zon.
Wie ergens niet tegen bestand is, moet er zich niet aan blootstellen; ook : wie iets op zijn geweten heeft, moet zich schuilhouden.
z. b. : 4, 955.
24. Men kan niet uit het venster kijken, als men geen hoofd heeft.
Men kan iets niet behoorlijk uitvoeren, wanneer men niet over de nodige middelen beschikt.
z. b. : 32, 128, 136, 164, 2466.
25. Op kwade woorden goede reden, stelt menig korzel hoofd tevreden.
Een zacht woord stilt de toorn.

AANGEZICHT.

26. Schone aangezichten hebben ook vlekken.
Er is niets zonder gebreken.
z. b. : 1413-1420, 1545, 2494.
27. Die naar de hemel spuwt, spuwt in zijn eigen aangezicht.
Wanneer men hogeren of machtigeren bespot of verguist, haalt men zichzelf slechts moeilijkheden op de hals; ook : alles wordt vroeg of laat gestraft.
z. b. : 1403.
28. Streelt gij de kat, zij zal u in het aangezicht springen.
Van slechte of valse mensen heeft men geen dankbaarheid te verwachten.
29. Wacht u voor een man met twee aangezichten.
Wacht u voor een dubbelhartig mens.
30. Een goed gelaat is de beste geleibrief.
— want het uiterlijk is vaak de weerkaatsing van het innerlijk.
31. Geen schoner gewaad dan een zedig gelaat.
Innerlijke deugd is beter dan opschik en praal.

32. Wie geen gezicht heeft, kan niet lachen.
Om iets te kunnen uitvoeren, moet men over de nodige middelen beschikken.
z. b. : 24, 128, 136, 714, 2466.
33. Die gaarne zijn huis verkoopt, versiert zijn gevel.
O^r :
34. Die zijn huis verkopen wil, schildert dikwijls de gevel.
Een meisje dat gaarne trouwen wil, besteedt veel zorg aan haar uiterlijk.

MOND.

35. Al gaat het door veel monden om, 't is nog geen evangelium.
Al wordt iets door vele mensen beweerd, is het nog niet altijd waar.
36. Beter gezwegen dan de mond verbrand.
Zeg niet meer dan gij verantwoord kunt, of gij raakt in ongelegenheid.
37. Beter hard geblazen dan de mond verbrand.
Voorzichtigheid kan nooit schaden.
38. Bitter in de mond maakt het hart gezond.
De medicijnen zijn bitter, maar zij brengen genezing.
39. De mond maakt, dat het achterste slaag krijgt.
Door te veel te praten lijdt men dikwijls schade.
40. De mond zegt wel, wat het hart niet meent.
Tegendeel van : De tong is de tolk van het hart.
41. Die de mond scheidt, scheidt ook het voedsel.
Men moet de moed niet verliezen omdat men arm is.
42. Die te wijd gaapt, verstuikt de mond.
Men moet niet te veel opeens wensen, want dan lijdt men dikwijls schade.
z. b. : 1, 98, 715, 1661, 2075, 2076.
43. Een gulzige mond is zelden verzadigd.
Een hebzuchtig mens is nooit tevreden.
44. Een lekkere mond leidt tot de bedelstaf (bedelzak).
Verkwisting leidt tot armoede.
45. Een matige mond maakt 't lijf gezond.
Matigheid in eten en drinken bevordert de gezondheid.
z. b. : 600.
46. Een zuivere mond heeft een zuivere grond.
Aan de zuivere taal kan men een goed mens herkennen,
Tegendeel :
47. Vuile monden, vuile gronden.
Aan de slechte taal zal men een slecht mens herkennen.
48. Elk gape naar zijn mond groot is.
Men moet niet meer willen doen dan waartoe men in staat is; men moet de tering naar de nering stellen.
49. In een gesloten mond komen geen vliegen.
Zonder werken zal men de kost niet verdienen.
z. b. : 64, 1662, 2514, 2600, 2610, 2701.
50. Men moet zijn mond naar alle spijzen en zijn handen naar alle werken zetten.
Men moet zich weten te schikken naar de omstandigheden.
51. Mond toe, ogen open.
Men moet veel zien, maar weinig zeggen.

Spreekwoorden

DE MENS

J. CAUBERGHE

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

EEN SPREEKWOORD, EEN WAAR WOORD.

**SPREEKWOORDEN ZIJN DOCHTERS DER
—— DAGELIJKSE ONDERVINDING. ——**

**SPREEKWOORDEN ZIJN DE WIJSBEGEERTE
————— DES VOLKS. —————**